

Kuwait: Bidunenes referansekort

- Bakgrunn om bidun-befolkningen
- Om Bidun-komiteen, registreringssystemet og referansekortet
- Blir barn av registrerte biduner automatisk registrert, og får de eget referansekort?
- I hvilken periode har det blitt utstedt grønne referansekort, og hvor lang gyldighet har de hatt?

Bakgrunn om bidun-befolkningen

Bidunene¹ utgjør en sammensatt befolkningsgruppe i Kuwait, som har levd i landet i opptil flere generasjoner uten kuwaitisk statsborgerskap. En stor andel av dem kommer fra nomadiske beduiner-stammer som befant seg innenfor grensene av dagens Kuwait da landet ble uavhengig i 1961. Av ulike grunner ble de imidlertid ikke tildelt statsborgerskap (se bl.a. MRG 2020; HRW 1995; Lund-Johansen 2014, s. 24-26).²

En annen undergruppe var borgere av naboland som ble rekruttert til den kuwaitiske hæren og politistyrken på 60- og 70-tallet. Myndighetene klassifiserte disse personene som biduner i denne nasjonsbyggingsperioden, angivelig for å skjule at utlendinger utgjorde store deler av hæren og sikkerhetsapparatet (MRG 2020).³ En tredje kategori skal ha kommet senere, under oljeboomen på 70- og 80-tallet. Noen kilder antar imidlertid at flertallet av disse personene var blant de

¹ Navnet er en forkortelse for det arabiske uttrykket *bidun jinsiyya*, som betyr uten nasjonalitet.

² En del av disse personene avsto fra å søke om statsborgerskap fordi de ikke innså verdien av det, eller ikke kjente til prosessene som foregikk. Andre leverte søknader, men innfridde ikke dokumentasjonskravene, og sakene forble uavklarte. Ifølge Human Rights Watch (HRW 1995) gjaldt det om lag en tredjedel av dem som søkte om statsborgerskap i første halvdel av 60-årene. En gruppe skal også ha fått tildelt statsborgerskap senere på 60- og 70-tallet, som en del av en rekke politiske naturaliseringer emiren gjennomførte for å sikre seg nye, lojale allierte (se mer om dette i Ghabra 1997, s. 363-365).

³ Denne gruppen har hatt gode grunner til å tro at de ville få statsborgerskap, ifølge en velinformert kilde (e-post april 2019). Det å tjenestegjøre i hæren innebærer en form for lojalitet som mange forventet ville bli belønnet etter hvert. Dette er det også hjemmel for i nasjonalitetsloven (1959, art. 5). Blant dem som ble vervet til hæren og politiet, var det for øvrig også statsløse beduiner (Beaugrand 2018, s. 113; Lund-Johansen 2014, s. 26-27).

mange bidunene som forlot landet under den irakiske invasjonen i 1990/91,⁴ og som senere ikke fikk returnere (Lund-Johansen 2014, s. 47; velinformert kilde, e-post april 2019).⁵

I de første tiårene av Kuwaits uavhengighet, var det relativt få ulemper knyttet til det å være bidun: De hadde tilgang til arbeid, utdanning og helsetjenester på linje med kuwaitiske statsborgere (MRG 2020). De siste 35 årene har derimot myndighetene betegnet bidunene som illegale innbyggere, og hevder det store flertallet av dem ikke er statsløse, men skjuler sin egentlige nasjonalitet. Dette har medført svært vanskelige livsbetingelser for mange biduner, til tross for at myndighetene stadfestet et sett med grunnleggende rettigheter for dem i 2011.⁶

En velinformert kilde (e-post april 2019) påpeker at bidunene generelt er en sårbar gruppe. Det innebærer at det ikke er noen mekanismer som sikrer dem deres rettigheter, selv om de i utgangspunktet skulle ha en dokumentert tilknytning til landet. Likevel er det noen grupper som antas å klare seg bedre enn andre, slik som de med røtter i Kuwait tilbake til 1965,⁷ og de som har tjenestegjort i hæren og politiet.⁸ Et godt nettverk og uformelle forbindelser i det kuwaitiske samfunnet kan også lette tilgangen til både arbeidsmarked og offentlige tjenester. Det blir også trukket fram at bidun-miljøene har synlige talspersoner med gode kontakter inn i det politiske liv i Kuwait, blant annet til medlemmer av parlamentet (kilde A,⁹ e-post april 2019).

Det totale antallet biduner er usikkert

Den offisielle statistikken viser at antallet registrerte biduner i dag er 88 000. Dette tallet har sunket jevnlig siden 1995, da det skal ha vært drøyt 121 000 registrerte biduner i landet (Central Agency 2017; kilde A, e-post april 2019).

Det er imidlertid ulike oppfatninger om de offisielle tallene, og temaet har vært gjenstand for stor uenighet opp gjennom årene (Lund-Johansen 2014, s. 1). Claire Beaugrand, som har utgitt boken *Stateless in the Gulf: Migration, Nationality and Society in Kuwait*, mener myndighetenes tall i beste fall er «konservative anslag».

⁴ Det har blitt anslått at bidunbefolkningen i Kuwait ble halvert etter invasjonen (velinformert kilde, e-post april 2019). Konkrete anslag over hvor mange som forlot landet, varierer fra om lag 100 000 til 140 000 (Lund-Johansen 2014, s. 47; Beaugrand 2018, s. 36).

⁵ Samtidig gir nasjonalitetsloven løpende opphav til nye generasjoner av biduner, ettersom barn av statsløse fedre arver statsløsheten, selv om de er født i Kuwait. Dette gjelder også selv om de har kuwaitiske mødre (Beaugrand 2018, s. 112; *Stateless Journeys* 2019, s. 7).

⁶ Rettighetene er nedfelt i dekret 409/2011, som kom etter at bidunene startet en protestbevegelse for statsborgerlige rettigheter i kjølvannet av den arabiske våren. Les mer om disse rettighetene i Landinfo & Migrationsverket 2012 (s. 8-11), og om bidunenes demonstrasjoner i MRG 2020 og UK Home Office 2016 (s. 18-20).

⁷ Kuwait gjennomførte sin første folketelling i 1965.

⁸ Fram til 1990 utgjorde bidunene selve ryggraden i landets hær- og politistyrker (HRW 1995). Det finnes ingen offisiell statistikk, men det er anslått at omkring 80 prosent av de regulære hærstyrkene var biduner (Beaugrand 2018, s. 106).

⁹ Denne kilden bygger sin informasjon på samtaler med flere kilder i Kuwait.

Hun påpeker at myndighetene kan ha en interesse av å vise at tallene går ned, underforstått at de løser problemet ved at bidunene «tar tilbake sin opprinnelige nasjonalitet» (Beaugrand 2018, s. 36). Det har også blitt påpekt at tallene ikke er oppdatert med hensyn til befolkningsvekst, og heller ikke inkluderer en gruppe biduner som skaffet seg falske utenlandske pass som senere har utløpt (Beaugrand 2018, s. 37).¹⁰ Andre kilder mener derimot at det trolig ikke er veldig mange flere biduner enn det myndighetene oppgir (kilde A,¹¹ e-post april 2019).

Anslagene fra de mest oppdaterte skriftlige kildene spenner nå fra «et sted mellom 88 000 og 106 000» (HRW 2020), til «mer enn 120 000» (KSHR 2019, s. 9).

Bidun-komiteen, registreringssystemet og referansekortet

Siden 1993 har et eget myndighetsorgan betegnet som Bidun-komiteen, hatt ansvar for å registrere bidunene og finne en løsning på den uavklarte statusen deres. Komiteen vurderer hvorvidt biduner kvalifiserer til å søke om naturalisering,¹² eller om de må endre oppholdsgrunnlaget sitt i landet. Tre komiteer har avløst hverandre over tid: den første ble erstattet allerede i 1996, mens den nåværende ble opprettet i 2010 (UK Home Office 2016, s. 21-22). På tross av stadige løfter om å løse problemet, forblir det store flertallet av bidun-sakene uavklarte, og kun et fåtall har fått statsborgerskap (KSHR 2019, s. 9; Beaugrand 2018, s. 139; Lund-Johansen 2014, s. 50-51).

En viktig del av de ulike komiteenes oppdrag skal hele tiden ha vært å samle opplysninger om bidunenes bakgrunn. Dette for å underbygge påstanden om at de har utenlandsk opprinnelse og er illegale innbyggere. Claire Beaugrand viser til at subjektive og ryktebaserte opplysninger om en persons nasjonalitet kan veie tyngre enn hvor lenge de har bodd i Kuwait (Beaugrand 2018, s. 127).

Den nåværende Bidun-komiteen – *Central System to Resolve Illegal Residents' Status* – har videre fullmakter enn sine forgjengere (Beaugrand 2018, s. 129). Den blir betegnet som «en stat i staten», som regulerer bidunenes tilgang til dokumenter og formelle rettigheter på en uforutsigbar og lite gjennomslukt måte (kilde A, e-post april 2019). Bidunene får ikke innsyn i eller mulighet til å bestride

¹⁰ Ved å fremlegge pass fra andre stater, kunne biduner oppnå femårig arbeidstillatelse i Kuwait. Ettersom mange av disse passene var falske og dermed ikke fornybare, ble imidlertid ikke dette en varig løsning. For kuwaitiske myndigheter er dette personer som gjennom sine handlinger har innrømmet å ha annen nasjonalitet («corrected their status») (Lund-Johansen 2014, s. 42), og er dermed ikke lenger er å anse som biduner. Det har for øvrig blitt hevdet at myndighetene i en periode oppmuntret bidunene om å skaffe seg falske pass. Tidlig på 2000-tallet skal det ha blitt solgt søramerikanske og afrikanske pass rett utenfor Bidun-komiteens lokaler (Beaugrand 2018, s. 130).

¹¹ Se fotnote 9.

¹² Det er emiren som fattet beslutning om naturalisering, ikke Bidun-komiteen. Komiteen vurderer kun hvem som kan være kvalifisert til å søke, og kommer med sine anbefalinger (velinformert kilde, e-post april 2019).

grunnlaget for komiteens beslutninger, og domstolene har i praksis heller ikke kunnet overprøve dens avgjørelser (velinformert kilde, e-poster 2019 og 2020; U.S. Department of State 2019, s. 16; Elgayar 2020; International Coalition on the Rights of the Stateless i 2014, s. 8; KSHR 2018, s. 15).¹³

Bidun-komiteen opplyser selv at den forsøker å systematisere bidun-sakene i tre kategorier (Central Agency 2017):

1. illegale borgere som har behov for en ny status
2. illegale borgere som kan vurderes for naturalisasjon
3. illegale borgere som kan oppnå oppholdstillatelse etter at de tilkjenner sin opprinnelige nasjonalitet¹⁴

Som en bekreftelse på at man er registrert, skal man få utstedt et såkalt referansekort (*review card*, også omtalt som *security card*). Dette kortet inneholder personopplysninger og et saksnummer, men er ikke et regulært ID-kort.¹⁵ Kortet skal gi innehaveren rett til bestemte offentlige tjenester, som blant annet persondokumenter (fødselsattest, ekteskaps-/skilsmisseattest, dødsattest), helsetjenester og skolegang. Det skal også gi tilgang til arbeidsmarkedet (Kuwaitis regjering 2011, s. 8-9; Landinfo & Migrationsverket 2012, s. 8-11). Generelt synes imidlertid dette systemet å være mer komplisert enn det myndighetene framstiller det som.

Referansekortet må fornyes hyppig, og utviklingen de siste årene har gått mot stadig kortere gyldighet på kortene. Mens de tidligere hadde ett eller to års gyldighet, skal den nå være enten tre, seks eller maks tolv måneder (velinformert kilde, e-post februar 2020; Elgayar 2020). En velinformert kilde sier til Landinfo at kortene nå stadig oftere er gyldige i bare tre måneder (e-post mai 2020).

Det kan være svært vanskelig å få fornyet referansekortet

Akkurat hvor ofte hver enkelt bidun må fornye referansekortet sitt, og på hvilke betingelser, avhenger av omstendighetene i saken. For mange er imidlertid prosessen verken forutsigbar eller enkel. Personer som har fått en såkalt sikkerhetsanmerkning, vil trolig ikke få fornyet referansekortene sine. Dette kan også gjelde deres familiemedlemmer (Elgayar 2020).¹⁶ Også personer som Bidun-

¹³ Det skal finnes rettskjennelser til fordel for biduner, men Bidun-komiteen har ikke implementert dem (se International Coalition on the Rights of the Stateless i 2014, s. 8; Elgayar 2020).

¹⁴ Den første og den tredje kategorien framstår som like. Etter det Landinfo forstår, omfatter den første kategorien personer som ikke kvalifiserer til naturalisering fordi de enten har sikkerhetsanmerkninger, eller kun har kuwaitiske dokumenter som går tilbake til 1980 (basert på Beaugrand 2018, s. 130; Lund-Johansen 2014, s. 46). Det er uklart for oss hvilken ny status denne første gruppen kan få. Den tredje gruppen derimot, kan få fem års oppholdstillatelse som utenlandsk arbeidsmigrant i Kuwait dersom de framlegger pass.

¹⁵ Bidunene får ikke utstedt regulært kuwaitisk ID-kort.

¹⁶ Det kan være flere årsaker til at biduner får sikkerhetsanmerkninger, og det er vanskelig å danne seg et klart bilde av hva som ligger bak. Det blir påpekt at systemet kan fremstå som vilkårlig (kilde A, e-post april 2019). Mens sikkerhetsanmerkninger opprinnelig ble gitt til biduner som hadde sluttet seg til Saddam

komiteen mistenker for å ha en annen nasjonalitet, vil kunne få betydelige vanskeligheter med fornyelsesprosessen (kilde A, e-post april 2019).

Det rapporteres om at Bidun-komiteen bruker tvilsomme metoder for å få så mange biduner som mulig til å tilkjenne sin «egentlige nasjonalitet» og gi avkall på kravet om kuwaitisk statsborgerskap (kilde A, e-post april 2019). Dette skjer både når bidunene skal fornye referansekortene sine, og når de skal innhente andre nødvendige tillatelser fra komiteen. Praksisen rommer ulike former for byråkratiske hindringer og pressmidler, slik som:

- Utsettelse og krav om annen dokumentasjon (velinformert kilde, e-post 2020).
- Utstedelse av referansekort med svært kort gyldighetstid (inntil tre måneder), som ber innehaveren regulere oppholdsgrunnlaget sitt (velinformert kilde, e-post 2020).
- Press om å signere ulike typer dokumenter før nytt kort kan utstedes. Dette kan være erklæringer hvor man fraskriver seg krav om statsborgerskap, bekreftelser av opplysninger man ikke får innsyn i, og andre typer signeringer man ikke forstår rekkevidden av. Signeringene kan i ettertid bli brukt som en bekreftelse på at man har annen nasjonalitet (Albloshi 2019; kilde A, e-post april 2019; velinformert kilde, e-post mai 2020; KSHR 2018, s. 14-15, U.S. Department of State 2020, s. 18-19).
- Vilkårlig og ubegrunnet tilskrivelse av antatt nasjonalitet på selve referansekortet og i komiteens register (Amnesty International 2019, s. 2; Elgayar 2020; velinformert kilde, e-post 2020). En velinformert kilde sier at dette er et økende problem. Tilskrivelsene bygger på opplysninger komiteen har om biduners slektninger med annen nasjonalitet, og kan være både irrelevante og irrasjonelle. Det kan for eksempel være nok at man har en onkel som er statsborger i et naboland (velinformert kilde, e-post mai 2020). Det finnes også tilfeller der søsken har fått tildelt to ulike nasjonaliteter (Elgayar 2020).

Konsekvensene av denne praksisen er at en del registrerte biduner vil mangle gyldige referansekort (kilde A, e-post april 2019; U.S. Department of State 2020, s. 19). Landinfo har fått opplyst at mange biduner motsetter seg presset fra komiteen, og dermed kan være i en situasjon hvor de ikke får fornyet kortene sine. (kilde A, e-post april 2019). En velinformert kilde sier dessuten (e-post mai 2020) at siden Bidun-komiteen i økende grad tilskriver kortinnehavere en annen nasjonalitet, og også noterer det på kortene, vil noen biduner unnlate å fornye

Husseins *Popular Army* under den irakiske invasjonen i 1990, gis de nå også for deltagelse i uautoriserte demonstrasjoner og trusler mot myndighetsapparatet på sosiale medier (kilde A, e-post april 2019). Slike anmerkninger kan også bli gitt til familier som har skaffet utenlandske pass som senere har vist seg å være falske (Elgayar 2020). Denne siste gruppen vil ikke ha mulighet til å registrere seg som bidun på nytt, og er dermed å regne som uregistrerte biduner (Beaugrand 2018, s. 37).

dem. For andre kan det være omstendelige byråkratiske prosesser som hindrer fornyelse.

Biduner som ikke har gyldige referansekort, vil få store problemer med å skaffe seg offentlige tjenester (bl.a. helsetjenester og utdanning), persondokumenter og arbeid, med mindre de har gode kontakter i det kuwaitiske samfunnet (kilde A, e-post april 2019).

I perioden 2011-2018 skal 12 700 biduner ha «innrømmet» å ha annen nasjonalitet. Over halvparten av disse skal ha blitt registrert med saudisk nasjonalitet, 3500 med irakisk og nærmere 1000 med syrisk. Innrømmelsene skal ha blitt gjort under betydelig press, som beskrevet over. Praksisen med å tildele biduner en ny nasjonalitet har heller ikke vært diskutert med de påståtte opprinnelseslandene. Det vil si at personer har ID-kort i Kuwait hvor det står at de er irakere, uten at irakiske myndigheter har bekreftet at de mener det samme (U.S. Department of State 2020, s. 18; kilde A, e-post april 2019).

Får barn av registrerte biduner automatisk utstedt eget referansekort?

Barn av registrerte biduner skal i prinsippet også selv bli registrert. Fra de er fem år skal også de kunne få et referansekort (Kuwaits regjering 2011, s. 8). Landinfo har imidlertid ingen holdepunkter for å si at denne registreringen skjer automatisk for alle. Beaugrand (2018, s. 37) skriver at mange barn ikke er inkludert i statistikken over registrerte biduner fordi de mangler fødselsattest. Likeledes rapporterer U.S. Department of State at det fortsatt er en del bidun-barn som ikke får fødselsattester, og dermed heller ikke referansekort (U.S. Department of State 2020, s. 19):

Bidoon advocates reported that many Bidoon families were unable to obtain birth certificates for their children due to extensive administrative requirements, which restricted the children's ability to obtain government-issued identification cards, access adequate medical care, attend school, and be counted in official statistics.

Det kan være flere årsaker til at noen barn av registrerte biduner fortsatt ikke får fødselsattest. U.S. Department of State skriver at det skyldes «extensive administrative procedures». Dette rapporterte også menneskerettighetsgruppen Group29 i 2012 (s. 13, 19–21), drøyt ett år etter at kuwaitiske myndigheter stadfestet bidunenes rett til bl.a. å få fødselsattest. Særlig omstendelig skal det ha vært å få attester til barn over seks år. Group29 beskriver en svært byråkratisk prosess som tar 15 måneder, hvor foreldrene må bevise at barnet er deres. Saken behandles av offentlige instanser for genealogi og rettsmedisinske bevis, før en domstol fatter en beslutning. Domstolsavgjørelsen må så godkjennes av Bidun-

komiteen før fødselsattesten kan utstedes. Prosessen er beskrevet i 23 trinn i rapporten. Group29 viser også til saker hvor denne prosessen ikke var ferdigstilt etter 15 måneder (Group29 i 2012, s. 13, 19-21).

Et vilkår for at bidun-barn skal få fødselsattest og eget referansekort, er at foreldrene selv har gyldige referansekort. Som nevnt over, har ikke alle registrerte biduner nødvendigvis det. Selv de som har gyldige kort, kan også bli nektet fødselsattest til barna sine dersom Bidun-komiteen mistenker at de har annen nasjonalitet. Registrerte biduner må innhente tillatelser fra komiteen hver gang de trenger dokumenter og offentlige tjenester de i utgangspunktet skal ha krav på. Dersom komiteen mener de har opplysninger som indikerer at familien har en annen nasjonalitet, vil man kunne bli presset til å innrømme dette før tillatelsen blir gitt. Minority Rights Group International (MRG 2020) beskriver det slik:

Bidoon with reference cards are required to request permission from the Central System to Resolve Illegal Residents' Status (informally known as the Central System, or Al-Jihaz Al-Markezi, in Arabic) in order to obtain basic forms of civil documentation, such as birth, marriage and death certificates. However, Bidoon who request documentation are often met with refusal on the grounds that the government has intelligence suggesting they have other nationalities. [...] Many are then told to 'resolve their status' by confirming their other nationality in order to obtain the civil documentation requested. However, by doing so they would forfeit any future claims to Kuwaiti citizenship.

Statistikk fra Bidun-komiteen viser at antallet registrerte har sunket jevnt siden registreringen startet på 90-tallet (Central Agency 2017). Som nevnt innledningsvis, er det ulike oppfatninger om disse tallene, og det har blitt påpekt at myndighetene ikke nødvendigvis har oppdatert statistikken sin. Vi har her sett at noen barn kan være utelatt fra statistikken, og det samme gjelder familier som har skaffet falske utenlandske pass som senere har utløpt (Beaugrand 2018, s. 37). Dersom foreldrene har mistet registreringen ved Bidun-komiteen på denne måten, vil heller ikke barna deres kunne bli registrert og få referansekort (se for eksempel Group29 2012, s. 10-19).

Når har det blitt utstedt grønne referansekort, og hvor lang gyldighet har de hatt?

Fram til 2012 var alle referansekortene grønne, med enten ett eller to års gyldighet. Under en tjenestereise til Kuwait i oktober 2011, fikk Landinfo se et eksemplar av dette kortet, og det er gjengitt i rapporten fra reisen (Landinfo & Migrationsverket 2012, s. 21-22). Kortenes gyldighetstid gjenspeilet hvilken tilknytning myndighetene mente man hadde til landet (Kuwaits regjering 2011, s. 8):

- Kort med to års gyldighet ble utstedt til personer (inkludert etterkommere) som enten var registrert i folketellingen fra 1965, eller som kunne vise til dokumentert langvarig opphold i landet fra 1965 eller før.
- Kort med ett års gyldighet ble utstedt til den gjenværende gruppen.

I 2012 ble det så innført et fargekodet kortsystem for å skille de enkelte kategoriene av biduner fra hverandre. Grønne kort med fem års gyldighet skulle gis til personer som kunne vurderes for naturalisering. Personer myndighetene mente hadde en annen nasjonalitet, skulle få gule kort, gyldige i tre år. Den gjenværende gruppen skulle få røde kort (Beaugrand 2018, s. 130).¹⁷

Vi har ingen informasjon som tilsier at ordningen har blitt praktisert så konsekvent som annonsert, og at kortene har vært gyldige så lenge som fem og tre år. Det er i det hele tatt usikkert hvilke typer kort som faktisk har blitt utstedt, og hvor lang gyldighet de enkelte har hatt. Noen av korttypene som ble annonsert, deriblant den grønne, kan ha eksistert kun i teorien (Lifos 2017, s. 11-12).

En velinformert kilde påpeker at kunngjøringen om fem og tre års gyldighet kan forstås som et PR-stunt i en turbulent tid, da bidunene demonstrerte for grunnleggende rettigheter og fikk internasjonal oppmerksomhet. Kilden fikk i 2014 se gule kort som var gyldige i ett år, altså halvparten så lenge som annonsert. Vedkommende har aldri sett grønne kort utstedt etter 2011 (e-poster februar og mai 2020).

Det fargekodede kortsystemet ser ikke ut til å være relevant lenger. De fleste kortene som utstedes nå skal være gule. Av disse fremkommer det også at innehaveren bes regulere sitt oppholdsgrunnlag, hvilket vil si fremlegge pass på annen nasjonalitet (velinformert kilde, e-post februar 2020).

¹⁷ Det er ukjent for Landinfo hvor lang gyldighet de røde kortene skulle ha.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Alblosi, H. H. (2019, 8. november). *Stateless in Kuwait*. Washington D.C.: The Arab Gulf States Institute in Washington. Tilgjengelig fra <https://agsiw.org/stateless-in-kuwait/> [lastet ned 26. juni 2020]
- Amnesty International (2019, 21. november). *Kuwait: Rising signs of despair among bidun highlight cruelty of draft law*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <https://www.amnesty.org/download/Documents/MDE1713622019ENGLISH.pdf> [lastet ned 26. juni 2020]
- Beaugrand, C. (2018). *Stateless in the Gulf: Migration, Nationality and Society in Kuwait*. London: I. B.Taurus.
- Central Agency, dvs. The Central Agency for Remedying Illegal Residents' Status (2017). *Arise... Procession* [Brosjyre fra Bidun-komiteen]. Kuwait City: Central Agency.
- Elgayar, A. (2020, 6. februar). "WITHOUT" Protection: Kuwait's stateless-Bidoon residents live on the margins of one of the world's richest states. *The Investigative Journal*. Tilgjengelig fra <https://investigativejournal.org/without-protection-kuwaits-stateless-bidoon-residents-live-on-the-margins-of-one-of-the-worlds-richest-states/> [lastet ned 26. juni 2020]
- Ghabra, S. (1997). Kuwait and the Dynamics of Socio-Economic Change. *Middle East Journal*, 51(3).
- Group29 (2012, august). *Observing and Documenting the Violations of Stateless (Bidoun) Children's Rights*. Kuwait City: Group29. Tilgjengelig fra https://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/ngos/Group29_Kuwait64_en.pdf [lastet ned 26. juni 2020]
- International Coalition on the Rights of the Stateless (2014, juni). *UPR Report to the Human Rights Council on the Rights of the Stateless*. [s.l.]: International Coalition on the Rights of the Stateless. Tilgjengelig fra <https://bit.ly/2Z7KvL4> [lastet ned 26. juni 2020]

- Kuwaits regjering (2011). *Report on the Human Rights Watch Report and Response to its Questions and Inquiries*. New York: HRW. Tilgjengelig fra https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/Response%20of%20the%20Kuwaiti%20Government%20to%20HRW_0.pdf [lastet ned 26. juni 2020]
- KSHR, dvs. Kuwait Society for Human Rights (2019, mai). *Stateless people alienated in the country of humanity*. London: KSHR. Tilgjengelig fra <http://www.kuwaitthr.org/news/society-news/item/832-1414512.html> [lastet ned 26. juni 2020]
- Human Rights Watch, dvs. HRW (2020). *World Report 2020 – Kuwait*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/kuwait> [lastet ned 26. juni 2020]
- HRW (1995, 1. august). *The Bedoons of Kuwait. "Citizens without Citizenship"*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/reports/1995/Kuwait.htm> [lastet ned 26. juni 2020]
- Landinfo & Migrationsverket (2012, 31. mai). *Kuwait: Bidun – sosiale og menneskerettslige forhold*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/04/Rapport-Kuwait-Bidun-Sosiale-og-menneskerettslige-forhold-31052012-4.pdf> [lastet ned 26. juni 2020]
- Lifos (2017, 27. juni). *"Bidooner" i Kuwait*. Norrköping: Lifos. Tilgjengelig fra <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=39743> [lastet ned 26. juni 2020]
- Lund-Johansen, M. B. (2014, 26. november). *Fighting for Citizenship in Kuwait. MA Thesis in Middle East and North Africa Studies at the Department of Culture Studies and Oriental Languages*. Oslo: Universitetet i Oslo. Tilgjengelig fra https://www.academia.edu/19225835/Fighting_for_Citizenship_in_Kuwait [lastet ned 26. juni 2020]
- MRG, dvs. Minority Rights Group International [2020]. *Kuwait – Bidoon*. London: MRG. Tilgjengelig fra <https://minorityrights.org/minorities/bidoon/> [lastet ned 26. juni 2020]
- [Nasjonalitetsloven] (1959). *Nationality Law, 1959*. Tilgjengelig fra Refworld <https://www.refworld.org/docid/3ae6b4ef1c.html> [lastet ned 26. juni 2020]
- Stateless Journeys (2019, mai). *Statelessness in Kuwait*. [s.l.]: Stateless Journeys. Tilgjengelig fra <https://statelessjourneys.org/wp-content/uploads/StatelessJourneys-Kuwait-FINAL.pdf> [lastet ned 2. juli 2020]
- UK Home Office (2016, juli). *Country Information and Guidance Kuwait: Bidoons*. Croydon: UK Home Office. Tilgjengelig fra https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/566157/CIG_-_Kuwait_-_Bidoons.pdf [lastet ned 26. juni 2020]
- U.S. Department of State (2019, mars). *Kuwait. Human Rights Practices 2018*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <https://www.state.gov/reports/2018-country-reports-on-human-rights-practices/kuwait/> [lastet ned 26. juni 2020]
- U.S. Department of State (2020, 11. mars). *Kuwait. Human Rights Practices 2019*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/KUWAIT-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> [lastet ned 26. juni 2020]

Muntlige kilder

Kilde A. E-post 2. april 2019. Denne kilden bygger på samtaler den har hatt med flere kilder i Kuwait.

Velinformert kilde. E-poster 26. april 2019, 10. februar 2020, og 12. og 16. mai 2020.

© Landinfo 2020

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.